

УНИВЕРСИТЕТ ЗА НАЦИОНАЛНО И СВЕТОВНО СТОПАНСТВО

С Т А Н О В И Щ Е

От: доц. д-р Александър Стоянов Стоянов, катедра “Икономическа социология”,
Университет за национално и световно стопанство, София

Относно: конкурс за **професор** по 3.1. Социология, антропология и науки за
културата, научна специалност „Социология (социология на пазара)“ в УНСС.

Информация за конкурса

Конкурсът е обявен в Държавен вестник, бр. 75 от 25.08.2020 г. За нуждите на
катедра “Икономическа социология”, Общикономически факултет на УНСС, съгласно
Решение на АС №5/08.07.2020 г.

Участвам в състава на научното жури по конкурса съгласно Заповед
№2540/23.10.2020 на Зам.-ректора по НИД на УНСС.

Кратка информация за кандидатите в конкурса

Документи за участие в конкурса са подадени от един кандидат - доц. д-р Вяра
Борисова Стоилова, която е преподавател на основен трудов договор към катедра
“Икономическа социология”, Общикономически факултет на УНСС. Доц. д-р Вяра
Стоилова е преподавател в катедра “Икономическа социология”, УНСС от 1988 до
настоящия момент. Защищава докторска дисертация през 1998 год., заема длъжност
главен асистент от 1994 г. и съответно доцент от 2003 г. До момента (септември 2020),
според представените документи, стажът на доц. д-р Вяра Стоилова в УНСС е 31 години
и 9 месеца.

По време на работата си в катедрата се изявява като един от най-активните нейни
членове в повечето направления на работа на един университетски преподавател. Наред
с активното си отношение към ангажиментите си като учен и преподавател, доц. д-р
Вяра Стоилова участва активно в различни управленски органи на УНСС - Зам. декан
на I степен на университетско образование, член на Академичния съвет, Научен
секретар на катедра “Икономическа социология”, член на Факултетен съвет, Зам.-декан
по научноизследователската дейност на Общикономически факултет, УНСС. Тези
обстоятелства открояват доц. д-р Вяра Стоилова като уважаван член на катедрата и
Общикономическия факултет и утвърден учен и експерт сред общността на
социолозите в страната.

Изпълнение на изискванията за заемане на академичната длъжност

Представените от доц. д-р Вяра Стоилова документи и публикации показват, че изискванията на ЗРАСРБ (чл.26, чл.29) за заемане на академична длъжност “професор” са категорично изпълнени.

По отношение на количествените изисквания са изпълнени всички елементи и показатели на оценката (монографии, студии, статии, учебници, цитирания и пр.), като кандидатът има формирани общо 903.2 точки (при изискуеми 550) в раздел “Национални минимални изисквания” съгласно ЗРАСРБ (чл. 26) и общо 889 точки (при изискуеми 420) в раздел “Допълнителни изисквания на УНСС”, съгласно ЗРАСРБ (чл. 26, ал.5). Общата сума на формираните точки по двата раздела са 1792 (при изискуеми 970).

Относно качествените изисквания, дейността доц. д-р Вяра Стоилова отговаря на изискванията за заемането на длъжност “професор”, като основанията за подобна оценка могат да се изведат от няколко основни аргумента:

- Активно участие в редакционни съвети на издания на УНСС (Научни трудове и Годишник на УНСС).

- Активно участие в дейността на професионалната общност - Българска социологическа асоциация, Съюз на учените в България.

- Участие в дейността на публични институции и организации - експерт към Народното събрание и Главен секретар на Сметната палата.

- Участие в редица международни проекти, насочени към образованието и квалификацията на служителите в публичния сектор.

- Участие в ръководството и управлението на дейности и звена на катедра “Икономическа социология”, Общикономически факултет и УНСС.

Съветът по хабилитация в УНСС е дал положително становище относно изпълнението на количествените и качествените изисквания за заемане на академична длъжност „професор” от потенциалния участник в конкурса доц. д-р Вяра Стоилова.

Оценка на учебно-преподавателската дейност

В последните 10 години, доц. д-р Вяра Стоилова е изнесла общо 2898 часа лекции и 126 часа упражнения пред студентите от УНСС. За качеството на преподавателската и работа красноречиво говорят публикуваните самостоятелни учебници и глави от учебници:

- Социология на пазара, 2020.

- Икономическа социология (цикъл избрани лекции), 2016 – Раздел втори „Пазарният ред на съвременната икономика“, включващ три теми, както следва: Тема 5. Пазарът – измерения, функциониране и развитие; Тема 6. Държавата и пазар; Тема 7. Пазар и неформална икономика.

- Икономическа социология, 2017 - Тема 4. Общество и институции, Тема 5. Размяна и пазар

По време на работата си в катедрата доц. д-р Вяра Стоилова се изявява като един от най-активните нейни членове в повечето направления на работа на един университетски преподавател - участва активно в структурирането и програмирането на обучението по социология, разработва и изнася пред студенти по специалността (бакалавърска и магистърска степен). Самостоятелните курсове включват следните дисциплини:

- Социология на пазара
- Социология на глобализацията
- Социология на обществената трансформация

Като член на катедра "Икономическа социология" доц. д-р Вяра Стоилова участва активно в изнасянето на курсове по дисциплината "Икономическа социология" пред всички студенти на УНСС.

Кратка характеристика на представените научни трудове/публикации

Доц. д-р Вяра Стоилова, е автор на многобройни научни публикации, отдавна е позната в научната общност и се ползва с авторитет сред колегите си. По настоящия конкурс е представила общо 32 публикации в раздел А - "Списък на публикациите, представени за участие в конкурса за професор" и общо 15 публикации в раздел Б - "Списък на други публикации и научно-приложни разработки". Публикациите в раздел А включват 2 монографии, 3 учебника, 4 студии, 13 статии и 10 научни доклада.

Научната продукция на доц. д-р Вяра Стоилова показва последователност в областите на нейния научен интерес. Основното проблемно поле е новата за нашата социологическа общност област "социология на пазара". Доц. Д-р Вяра Стоилова, е сред първите изследователи в тази област както от гледна точка на нейното субстанционално научно развитие, така и от гледна точка на нейното преподаване.

Особената роля на институцията на пазара се разработва, дефинира и анализира като основен елемент на обществения процес, като фактор в организация на поведението на индивидите и координиране на тяхната дейност, като елемент на изграждане на индивидуалните роли и очаквания и като формационна структура в социализацията на личността. Тази тематика е последователно разработена в представени в конкурса две монографии и издаденият наскоро учебник (Социология на пазара). Наред с това, отделни елементи на темата за пазара като базова институция на обществото са разработвани в много от представените за оценка публикации (студии и статии).

Освен централната тема в публикациите на доц. д-р Вяра Стоилова - структурите на пазара като обществена институция, в представените в конкурса публикации могат да се открият още няколко тематични области:

Първо, пазар и общество. В няколко последователни публикации за разработени различни аспекти на структурите на обществото и мястото и ролята на пазара. Тук се включват теми като:

- Пазар, свобода и обществен ред.
- Начините на “ставане” на пазара като институция и структура на обществото, т.нар. опазаряване на обществения живот.
- Въздействието на новите цифрови технологии върху обменните на пазарите ресурси и еволюцията на начина на участието на индивидите като пазарни обекти и субекти.
- Въздействието на пазарната институция върху миграционните процеси.
- Начинът на вплитане на пазара като институция в процеса на обществени трансформации.

Второ, пазар и индивид (личност). Тази тема обхваща начинът на интеграцията на индивидите при посредничеството на пазарната среда и свързаните с нея институции. Особено внимание се отделя на процеса на социализация в пазарна среда и мотивационните структури, които се изграждат по този начин - представи за социалната справедливост, бедността и богатството, критериите за успех и легитимността на начините за неговото постигане.

Трето, особен акцент, свързан с работата и научните търсения на доц. д-р Вяра Стоилова е връзката между образованието, социализацията и усвояването на адекватни за съответното време ценности. В това направление са разработени въпроси, свързани с етиката на индивида и нейната връзка с познанието и образованието, етиката на преподавателя и постиганата от него вторична социализация чрез знание и познание, ефективността на тези процеси на образователна социализация и предпоставките тя да достига оптимални параметри.

Синтезирана оценка на основните научни и научно-приложни приноси на кандидатите

Изследванията на доц. д-р Вяра Стоилова са особено актуални в наново проходящото в пазарния обществен ред българско общество. Те очертават един задълбочен и аналитичен изследовател със собствено мнение и богата теоретична култура. Към основните приносни моменти в работата на доц. д-р Вяра Стоилова бих могъл да посоча следните:

Първо, доц. д-р Вяра Стоилова е автор на първия в България учебник „Социология на пазара“. В това отношение публикацията има ценност в две направления. От една страна това е публикация, която обобщава опитът в университети от страни, членки на Европейския съюз, и го прави достъпен за студентите от специалностите „Социология“ и „Икономическа социология“ в УНСС. От друга, авторът прави обстоен социологически анализ на пазара като институционална

структура на обществото, която регулира производството и разпределението на непублични блага. Анализът е направен в контекста на игровия феномен като специфичен изследователски подход.

Второ, приложената социологическа методология в анализа на пазара позволява да се разработят проблемите за неговия принос при създаването на социокултурната среда, заради която човек избира да живее в дадено конкретно общество.

Трето, аналитична новост представлява разработването на присъщата на институцията пазар роля – „пазарен актьор“. Социологическият прочит стига до анализ на свързаните с тази роля рационалности в поведението на индивидите, в това число водещото и значение за ролевия ансамбъл на човека, което произтича от нейната принудителност от гледна точка достъпа до права на собственост върху определени блага, в т.ч. и пари.

Четвърто, изследван е процеса на опазаряване на обществения живот и социалните последици от него като отчуждение, проблеми с идентичността, отношение към парите и субективното усещане за щастие, удовлетвореност и успех. Това се прави в комбинация с предлагано от автора научно разбиране на понятието „собствения интерес“ на пазарния актьор. Това дава възможност за познание на обществения интерес през призмата на избора на пазара като ценностно решение на определени проблеми, както и за морална легитимация на една от основните ценности на пазара – свободата на пазарния актьор да преследва своя собствен интерес.

Пето, особена ценност представлява разбирането за присъщите на пазара два принципа на справедливост: принципа на изравняващата (балансирана) справедливост, който е свързан със спецификата на разменните отношения между пазарните актьори и принципа на разпределението на шансовете на пазарните актьори до пари, а чрез тях и до блага, според постиженията им, който произтича от конкурентния механизъм на функциониране на пазара.

Основни критични бележки и препоръки

Основна препоръка за бъдещите научни търсения на доц. д-р Вяра Стоилова е да продължи своята работа в областта на социологията на пазара и евентуално да я обогати с допълнително емпирично знание за българските пазарни условия.

Заклучение

Кандидатурата на доц. д-р Вяра Стоилова в обявения конкурс отговаря на всички законови и вътрешни нормативни изисквания на УНСС за заемане на академичната длъжност „професор”. Направената в становището положителна оценка и изводи за нейната учебно-преподавателска и научно-изследователска дейност ми дават основание да изкажа своята категорична подкрепа за кандидатурата. Предлагам на уважаемите членове на научното жури да подкрепят избора на доц. д-р Вяра Борисова Стоилова на академичната длъжност „професор” по професионално направление 3.1. Социология, антропология и науки за културата, научна специалност „Социология (социология на пазара)“.

21.12.2020

София

Подпис:

(Доц. д-р Александър Стоянов)

University of National and World Economy

OPINION

By: Assoc. Prof. Alexander Stoyanov Stoyanov, PhD, UNWE, Department of Economic Sociology

Regarding: competition for acquiring the scientific degree “professor” in the scientific specialty “Sociology (sociology of markets)”, Professional field 3.1. Sociology, anthropology and culture sciences at UNWE.

Information about the competition

The competition has been announced in the State Gazette, issue. 75 / 25.08.2020, for the needs of the Department of Economic Sociology, Faculty of General Economics, UNWE, in accordance with the Decision of the AC № 5 / 08.07.2020. /

My participation in the scientific jury for competition is based on the decision of the Deputy Rector for Research of the UNWE (No:2540/23.10.2020).

Information about the participants in the competition

The only participant in the competition is Assoc.Prof. Vyara Borisova Stoilova, PhD, who is employed on main labor contract as Lecturer at the Department of Economic Sociology, Faculty of General Economics at UNWE. Assoc. Prof. Stoilova works as Lecturer at the Department of Economic Sociology, UNWE since 1988. In 1988 she has acquired her PhD, since 1994 she has been appointed Chief assistant professor and since 2003 - Associate Professor. Her term of service with UNWE to date is 31 year and 9 months.

During her work at the Department Assoc.Prof Stoilova has been one of its most active staff members in all professional aspects. Along with her teaching engagements Assoc.Prof Stoilova has been actively involved in various university management activities as: Deputy Dean of level I university education, Academic Council member, Faculty Council member, Scientific Secretary of the Department of Economic Sociology, Deputy Dean for Research of the Faculty of General Economics. These circumstances clearly demonstrate that Assoc.Prof Stoilova is a respected member of the Department and the General Economics Faculty as well as an established scientist and expert in the community of sociologists in the country.

Fulfilment of the requirements for occupation of the academic position

For the competition, Assoc.Prof. Stoilova has presented documents and publications showing that she categorically fulfils all criteria for acquiring the academic position “Professor”.

Quantitative evaluation criteria have been fulfilled for each of the elements of the evaluation (published monographs, papers, textbooks, citations, etc.). The candidate has acquired 903.2 points (550 points required) in the “National minimal requirements” section, and 889 points (420 required) in the “Additional UNWE requirements” section. The total points in both sections amounts to 1792 (970 required).

With respect to qualitative criteria, Assoc.Prof. Stoilova fullfils the requirements for the “Professor” position. This conclusion is based on the following arguments:

- Active participation in the editorial boards of several UNWE publications
- Active participation in the activities of the professional community - Bulgarian Sociological Association, Bulgarian Union of Scientists
- Participation in the activity of public organizations - expert with the National Assembly, Secretary General of the National Audit Office
- Participation on a number of international research projects aimed at the education of public officials
- Participation in the management bodies of the Department of Economic Sociology and UNWE

The Habilitation Council at UNWE has issued a positive assessment for Assoc.Prof. Stoilova as participant for the competition, stating that all quantitative and qualitative requirements for the “Professor” position have been fulfilled.

Assessment of teaching activity

In the last 10 years, Assoc.Prof. Stoilova has delivered a total of 2898 hours of lectures and 126 hours of seminars before UNWE students. The quality and level of her teaching is exemplified by her published work - textbooks and other research material:

- Sociology of markets (2020)
- Economic Sociology (2016) - Chapter on Market Order in Contemporary Societies
- Economic Sociology (2017) - Chapters on Society and Institutions and Exchange and Markets

During her work at the Department of Economic Sociology, Assoc.Prof. Stoilova has been one of the most active staff members. She has designed and delivered courses on:

- Sociology of Markets
- Sociology of Globalization
- Sociology of Social Transformations

As staff member of the Department of Economic Sociology, Assoc.Prof. Stoilova has also delivered courses on Economic Sociology for all students at UNWE.

Brief description of the submitted scientific papers/publications

Assoc.Prof. Stoilova has authored a number of publications and is well known and respected by the scientific community. In the current competition she has presented for evaluation a total of 32 publications in Section A (List of publications submitted for the professor competition) and a total of 15 publications in Section B (Other scientific and applied work/publications. Section A publications include 2 monographs, 3 textbooks, 4 studies, 13 papers and 10 scientific reports.

The publications of Assoc.Prof. Stoilova demonstrate consistency in her defined areas of scientific interest. The principal research field is sociology of markets, which is new to the Bulgarian scientific community. Assoc.Prof. Stoilova is among the pioneers in this field in the country both from the perspective of teaching and from a theoretic sociological point of view.

The specific role of the institution of the market is being developed, defined and analyzed as a principal element of the social order and as a factor forming individual roles and coordinating individual and group activities. These topics have been systematically developed in the two monographs presented for the competition and also in the newly published textbook (Sociology of Markets). In addition, separate elements of this subject area have been elaborated in many of the publications resented for evaluation.

In addition to the central topic of Assoc.Prof. Stoilova's work, the publications presented cover the following principal areas:

First, market and society. Several publications cover various aspects of the structures of society and the role of markets. This includes topic as:

- Markets, society and social order.
- The formation of the market as a social institution and a structural element of society, including the "marketisation of society".
- Evolution of digital technologies and the resources exchanged at markets. The evolution of individuals as actors and objects of market activities.
- The impact of the market of labor migration
- The embeddedness of markets in social transformations

Second, market and individuals (personalities). This includes the elaboration on how individual actors integrate into society mediated by the market environment and related institutions. Specific attention has been devoted to socialization in a market environment, motivational structures and the emergence of specific perceptions regarding social justice, poverty and wealth, criteria for success and the legitimacy of success aspirations.

Third, a specific focus of the scientific work of Assoc.Prof. Stoilova is the link between education, socialization and acquisition of relevant values. In this respect, several papers cover issues related to individual ethics and its relation to education and knowledge, the ethics of

educators and secondary socialization through knowledge and leaning, effectiveness of educational socialization and prerequisites for achieving optimal results.

Synthesis of the main scientific and applied contributions of the applicants

The research of Assoc.Prof. Stoilova touches issues topical for the reintroduction of Bulgarian society to market institutions. Her works shows she is a researcher capable of in-depth analysis, possessing individual opinion and a broad theoretical culture. With regard to the theoretical contributions of Assoc.Prof. Stoilova, I would mention the following:

First, Assoc.Prof. Stoilova is author of the first Bulgarian textbook on Sociology of Markets. The value of this publication is twofold. On the one hand, this is a publication that summarizes international experience in the field and transfers it to students of Sociology and Economic Sociology. On the other, an in-depth sociological analysis is made of the market as part of the institutional structure of society which regulates the exchange of public and private goods in the context of the game theory approach.

Second, the sociological methodology employed in the analysis of the market makes it possible to delineate its impact on the sociocultural environments people choose to live in.

Third, an analytical novelty that should be mentioned is the specific elaboration of the role of market actors. The sociological approach identifies the specific rationalities linked to this role within the role set of individuals.

Fourth, an extensive analysis is made on the process of marketisation of society and its consequences - alienation, identity issues, attitudes towards money, happiness, satisfaction and success. This is combined with a proposed new definition of individual interest of market actors. As a result, this gives a different perspective on the legitimation of market mechanisms and social regulators and moral values.

Fifth, an issue of specific value is the elaboration of the dual nature of the principles of justice under market conditions - balancing justice and justice based on success, both of which provide diverging distribution phenomena.

Key remarks and recommendations

The main recommendation for the future scientific endeavors of Assoc.Prof. Stoilova is to continue her work in the field of sociology of markets and eventually to complement this research with additional empirical knowledge on Bulgarian markets and market conditionalities.

Conclusion

The application of Assoc.Prof. Stoilova for the competition fulfils all general legal and UNWE requirements for appointment to the academic position of “Professor”. The positive assessment provided above, as well as the teaching and scientific research qualities of the candidate, allow me to express my firm support for Assoc.Prof. Vyara Stoilova. I would propose the distinguished members of the scientific jury to support the appointment of Assoc.Prof. Vyara Borisova Stoilova, PhD to the academic position of “Professor” in the scientific specialty “Sociology (sociology of markets)”, Professional field 3.1. “Sociology, anthropology and culture sciences” at UNWE.

21.12.2020

Sofia

Signature:

Assoc.Prof. Alexander Stoyanov, PhD